

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 13 Ocak 2016
Sayı : 131

1717

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İttüzüğünün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülay YEDEKÇİ

İstanbul Milletvekili

Ankara İli, Çankaya İlçesi, Namık Kemal Mahallesi sınırları içinde yer alan Saraçoğlu Lojmanları yaklaşık 11.8 hektarlık alana, genç Cumhuriyetin bürokratlarının konut sorunlarını çözmek için, Bakanlıkların ve TBMM'nin hemen yanı başında Kızılay kent merkezinde tasarlanmıştır ve 29 Ekim 1944 tarihinde Cumhuriyetin 11. yılında temeli atılıp, 1946 yılında yapımı tamamlanmıştır.

Başbakanlık, bakanlıklar ve yeni meclisin yanı başında, okuluyla kütüphanesiyle, sosyal mekanları ile Cumhuriyetin üst düzey memurlarının ikamet ettiği bu lojmanlarda dönemin başbakanları, genel kurmay başkanları da oturmuştur. İnsan ölçeğinde, insan doğa ilişkisini mekanlaştıran kentin içerisinde adeta bir vaha olan ve iklimsel özellikleri ile kent merkezinin mikro klima sistemi olan Saraçoğlu Mahallesi'nin yerleşim planı ve tasarımı Alman Mimar Paul Bonatz imzasını taşımaktadır. Bahçe şehir yaklaşımıyla kır ile kenti bir araya getiren yerleşim 2 katlı, 3 katlı ve 4 katlı binalardan oluşmaktadır.

75 bina 434 konuttan oluşan Saraçoğlu Mahallesi, bahçeleriyle, sokaklarıyla, kütüphanesiyle, okulu, dükkanları ve yönetim binasıyla birlikte 70 yıl boyunca Cumhuriyet kimliğine sahip bir kent olan Ankara'da yaşayanlara tanıklık etmiştir. Kentin merkezinde kamunun elinde olan bu mahalle konut işlevini kaybetmeden günümüze kadar gelmiştir. 1979 ve 1993 yılında Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun kararları ile alanın tamamı, tek tek yapılar ve ağaçlar tescil edilmiştir. 1. Derece kentsel SİT alanı olan Saraçoğlu Mahallesi korunmuş olsa da, dönem dönem salt ekonomik odaklı yaklaşımla tehdit altında kalan bir mahalle olarak günümüze kadar gelmiştir.

17/11/11

1. Tarihi, kültürel ve mimari eserlerin korunması devletin ana görevlerinden biri olduğuna göre; Ankara kent merkezinde yer alan, konumuyla, ölçeğiyle, yaşanmışlıklarıyla kent tarihinde ve yaşamında önemli bir rol oynayan, halen lojman olarak işlev gören ve ömrünü henüz tamamlamamış durumdaki bir kültürel miras olan "Saraçoğlu Mahallesi" nin korunması mı değiştirilmesi mi düşünülmektedir?
2. Türkiye'nin ilk toplu konut uygulamalarından biri olan Saraçoğlu Mahallesi mimarlık ve şehircilik tarihimizde çok önemli bir yere sahiptir. Değişen toplum gereksinimlerine çözümler üretmek, gelişen teknoloji ile birlikte farklılaşan topluma yeni anlayışlar sunmak idarecilerin görevidir. Bunun güvencesi de bilimsel kriterlere göre belirlenmiş kurallar ve kanunlardır. Her bir mimari yapının bulunduğu dönemi ve o dönemdeki yaşam şeklini yansıtmaları esastır. Bu bağlamda, taşıdığı değerlere, tescilli olan yapılarına, ağaçlarına florasına kadar korunması gereken Saraçoğlu Mahallesi'nin korunarak yaşatılması ve kamusal kullanımla kente kazandırılması için ne gibi çalışmalar yürütülmektedir? Yapılan çalışmalar uluslararası standartlara, yurtdışındaki benzer örneklerle uygunluk göstermekte midir?
3. Kenti kent yapan yaşam alanlarımızın, tarihsel değerlerinden, anılarımızdan ayrıştırılarak kent belleği yok edilmek üzere yasalar çıkartıldığı, plan ve projeler üretildiği, kent kimliklerinin kamu kaynaklarını israf eden gösteriş amaçlı projelerle yok edildiği algısının toplumda oluşmasının önüne geçmek için ne gibi önlemler düşünülmüştür? Bu alanla ilgili olarak uygulayıcı ve idarecilerin geri dönüşü olmayan zararlar vermeleri ihtimaline karşı, kamu vicdanını zedeleyebilecek uygulamalara engel olabilmek için bu alanla ilgili çalışmalarınızı tekrar gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz?
4. Cumhuriyetin ilk toplu konut projesi olan, Cumhuriyetin simgelerini taşıyan Saraçoğlu mahallesine karşı yasal süreçlerin kazanılmasına rağmen, hala bu alanın yok edilmesine çalışılmasının sebebi, Cumhuriyet kimliğine sahip Saraçoğlu Mahallesi ve Ankara'nın bu kimliğinin yok edilmesi istendiğine dair iddialar söylenmektedir. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?
5. 8 Şubat 2013 tarihinde Resmi Gazetede Bakanlar Kurulu Kararı ile Saraçoğlu Mahallesi riskli alan ilan edildi. Söz konusu alana ilişkin olarak 28.01.2013 tarihli ve 2013/4248 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptali talebiyle Danıştay 14. Daire'nin 2013/1493, 2013/1494 ve 2013/1495 esaslarına kayden Başbakanlık ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açılan davalarda, Dava konusu alanın 6306 sayılı Kanunda belirtilen "riskli alan" özelliğini taşıdığına ilişkin olarak düzenlenen teknik raporda, alanda bulunan yapıların can ve mal kaybına yol açma riski taşıdığına dair somut herhangi bir bilginin yer almadığı,

17/17

Alanın 1. Derece Kentsel Sit Alanı olması sebebiyle 6306 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşünün alınması zorunlu iken, bu şarta uyulmadığı, gerekçesiyle "dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptaline" karar verilmiştir. Buna rağmen 2. Kez riskli alan ilan edilmesinin nedeni nedir?

6. 2014 yılı tahsislerinin kaldırılmasına ilişkin davalar açılmasından sonra 05.08.2014 tarihinde resmi gazetede yayınlanan Saraçoğlu Mahallesi'nin ekonomiye kazandırılması için, tahsislerinin kaldırılarak, proje yapma yetkilerinin öncelikli olarak Maliye Bakanlığı, TOKİ ve Özelleştirme İdaresine devredilmesinin sebebi ticarete açılmak istenmesi midir? Ekonomiye kazandırmak ile ne kastedilmektedir? Satış görüşmeleri var mıdır? Alanın TÜRGEV vakfına devri söz konusu mudur?
7. Bölgeyi çevresi ile bir bütün olarak düşünen, ticarileşmesinin önündeki kaygılarını belirten, kültür sanat mekanlarının olacağı, sosyal paylaşım alanlarının artırılabilceği, içindeki kütüphanenin ve okulun mutlaka devam etmesi gerektiğini, binaların özgün kimliğinin de korunarak Ankara'nın ihtiyaçları doğrultusunda mimarlar odasının, şehir plancıları odasının ve mahallelilerin açıklamaları hakkında ne düşünüyorsunuz?
8. Kent merkezine ait bu alanın ticarete kurban gitmemesi için eğer bir dönüşüm yapılacaksa, burada uygulanacak her bir projenin katılımcı olması gerektiği açıktır. Meslek odalarının ve orada yaşayan halkın görüşlerinin alınması, projenin şeffaf bir şekilde topluma sunulması, toplum tarafından tartışılır hale gelmesi için bir çalışma var mıdır? Bunlardan sorumlu bir idari birim oluşturulmuş mudur?
9. 1. Derece Kentsel Sit alanı olan Saraçoğlu Mahallesi her dönem kent içerisindeki konumu ile ekonomik yönden bazı kişi ve kurumların ilgisini çekmiş, alanın ticarileşmesi, el değiştirmesi, kamusallığının ortadan kaldırılarak özelleştirilmesi, satılması, yıkılması gündeme gelmiştir. 2013 yılında riskli alan ilan edilen Saraçoğlu Mahallesi'nde açılan davalar kazanılmış, riskli alan kararı ve yapıların sit derecelerinin 2. dereceye düşürülmesi kararları yargı kararıyla iptal ettirilmiştir. Mahallenin lojman statüsü kaldırılarak, ekonomiye kazandırılması için Maliye Bakanlığına devredilmesine ilişkin, Bakanlar Kurulu kararına yönelik, Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve Namık Kemal Mahallesi Koruma ve Yaşatma Derneğinin davaları devam etmektedir. Bu kararlardaki amaç mahallenin satılması, kiraya verilmesi, yıkılıp ticari alana dönüştürülmesi midir?

12/7

10. Saraçoğlu Mahallesinde, Yürütmeyi durdurma kararları alınmasın diye, mahkemeler açılmadan, sabah saatlerinde, tebligatsız tahliyeler yapılmakta mıdır? Kültür varlığı olan yapıların basına da yansıyan kapılarının kırıldığı ve konut dokunulmazlığının ihlali iddiaları doğru mudur?
11. Yaşadıkları kentte bulunan nitelikli ve işlevsel bir alanın kentlilerin gündelik hayatlarının özgürleştirilmesine ve zenginleştirilmesine katkı sağlayacak biçimde korunması, korunarak yaşatılması, kamusal kullanım ile yeniden değerlendirmesi yönünde tasarımlar geliştirmelerini, üretilen önerilerin ve hayallerin paylaşılmasını ve fikirlerinin uygulanabileceği ortamların yaratılmasını hedefleyen, yaratılacak düşünce zenginliğinden yola çıkarak kamuoyu oluşturmak ve sosyal mimarlık tartışmalarına katkı sağlamak için hali hazırda bir proje var mıdır? Bu mahallenin geleceğine dair planlanan nedir?
12. Ankara kentinde tarihsel sosyal ve mimari değeri olan, yapıların ve alanların kamusal işlevlerle yeniden kente kazandırılması, kent belleğinin korunması, kentsel ölçekte gündem oluşturularak, bu yapıların bir bölümünün kamusal kullanımlarla yeniden işlevlendirilmesine olanak sağlayacak uluslararası ya da ulusal yarışma projeleri yapılması düşünülmekte midir?
13. Kentlerimizin plansız önermeler sonucu yaşamakta olduğu kimliksizlik, bellek yoksunluğu ve kültürel yoksullaşma karşısında, sorunlara başka bir bakış açısıyla yaklaşmayı ve çözümlerini kentin aktörleri ile birlikte bulmak önemlidir. Bu nedenle; kent yaşamına ve geleceğine dair oldukça sınırlı olan düşüncelerin çoğalmasını ve yaygınlaşmasını sağlayacak, kentlilerin, uzmanların, yerel yöneticilerin, kamu idarecilerinin, demokratik kitle örgütlerinin ve sivil inisiyatiflerin bir araya gelerek çözüm önerilerini kolektif bir süreç içerisinde tartışacağı, yaşadığımız kentsel hayatın ve mekânlarının sorgulanacağı bir anlayışla bir çalıştay yapılması düşünülüyor mu? Bu konularda üniversitelerdeki ilgili disiplinlerin ve meslek odalarının görüşleri alınmış mıdır? Merkezi ya da yerel devlet kurumlarında ya da üniversitelerimizin ilgili bölümlerinde bu konuda yapılmış bir çalışma ya da tez var mıdır? Varsa bu çalışmalar göz önüne alınmış mıdır?